

Helsingfors/Mariehamn 30.5.2011**Nr 24/11****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelser
20.4.2011, nris 108 och
111/2011.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över följande av lagtinget 20.4.2011 antagna landskapslagar:

1. Landskapslag om ändring av landskapslagen om renhållning (nedan landskapslagen),
2. Landskapslag om ändring av landskapslagen om miljöskydd.

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll

I landskapslagarna görs ändringar som föranleds av Europaparlamentets och rådets direktiv (2008/98/EG) om avfall och om upphävande av vissa direktiv.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapslagarna gäller landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, kommunernas förvaltning, natur- och miljövard samt näringsverksamhet, på vilka områden lagstiftningsbehörigheten enligt 18 § 1, 4, 10 och 22 punkterna i självstyrelselagen för Åland tillkommer landskapet med vissa undantag varom nu inte är fråga.

Enligt grundlagens 20 § bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Det allmänna ska verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Lagstiftningsbehörigheten gällande stiftande, ändring och upphävande

av grundlag utgör riksbehörighet enligt självstyrelselagens 27 § 1 punkt. Enligt Ålandsdelegationens uppfattning har dessa grundlagsbestämmelser iakttagits i den nu aktuella landskapslagstiftningen.

I landskapslagen ingår ett flertal bemyndiganden för landskapsregeringen att utfärda landskapsförordningar. Med anledning härav konstateras att enligt 21 § 1 mom. i självstyrelselagen kan landskapsregeringen med stöd av ett bemyndigande i landskapslag utfärda landskapsförordningar i angelägenheter som hör till landskaps behörighet. Genom landskapslag ska dock utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen eller självstyrelselagen i övrigt hör till området för lag. Denna begränsning motsvarar begränsningen i 80 § 1 mom. i grundlagen. Detta innebär att det tydligt ska framgå hur normgivningsmakten delegeras och vilka områden och vilka angelägenheter delegeringen gäller. Om delegeringen av normgivningsmakten inte uppfyller de krav som grundlagen uppställer, står den i strid med 27 § 1 punkten i självstyrelselagen, som hänför stiftande av grundlag och avvikelser från grundlag till rikets behörighet. I så fall utgör ett delegeringsstadgande en behörighetsöverskridning.

Ålandsdelegationen konstaterar att innehållet i delegeringarna preciseras och begränsas av den reglering som finns i landskapslagen. Dessutom reglerar även på området gällande EU-rättsakter förordningarnas innehåll. Med beaktande av dessa omständigheter anser Ålandsdelegationen att delegeringsstadgandena uppfyller de krav som anges i grundlagens 80 § 1 mom. och självstyrelselagens 21 § 1 mom.

Beträffande bedömningen av landskapslagars förenlighet med EU:s regelverk har Ålandsdelegationen och justitieministeriet 4.3.2009 överenskommit om följande förfarande:

”Då landskapslagarna i enlighet med självstyrelselagens bestämmelser tillställts justitieministeriet och Ålandsdelegationen gör justitieministeriet en förhandsbedömning om ministeriet avser att tillställa delegationen en komplettering beträffande de EG-rättsliga aspekterna. I sådana fall meddelar justitieministeriet Ålandsdelegationen att en sådan komplettering kommer att tillställas delegationen. I dessa fall inväntar Ålandsdelegationen justitieministeriets komplettering förrän delegationens utlåtande över ifrågasvarande landskapslagstiftning tillställs ministeriet”.

Ålandsdelegationen konstaterar att justitieministeriet i det nu aktuella ärendet meddelat att det inte avser att inkomma med här avsedd komplettering.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagarna inte föreligger.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Mäenpää och Olsson.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare